

Pieniä sankaritekoja

Kirj. Satu Piispa-Hakala
Näytelmäksi dram. Kira Boesen

1

1. Kohtaus

(*Musiikki.* Ilta ja hämärää. Ovi. Roskikset. Kaupan ALE -ständi. Muutama katuvalo, joista joku on sammunut. Kauppias tulee ovesta ulos lukitakseen sen. Kännykkä piippaa viestiään.)

Kauppias "Tuo lihaa".

(Kauppias menee takaisin. Hämrään ilmestyy hahmo taskulampun kanssa – Anna. Kauppias ilmeistyy takaisin jauhelihapaketin kanssa. Kännykkä piippaa taas.)

Kauppias: "Ei jauhelihaa. Ei sikaa. Nautaa. Kunnan tavaraa."

(Menee takaisin sisälle. Anna vilkaisee ympärilleen ja menee biojätelaatikon. Avaa kannen. Kauppias tulee ulos pakastepinaattikeittopaketti kädessään.)

Kauppias: Ostakoon itse lihansa.

(Pudottaa pinaattikeittopaketin käsilaukuunsa. Kääntyy lähteäkseen. Törmää biojetteitä tonkivaan Annaan. Anna älähtää ja keikahtaa laatikkoon. Kauppias tarttuu Annan jalkaan ja alkaa vetää siitä.)

Anna Helvetin perkele.

(Anna katoaa kokonaan laatikon sisään.)

Kauppias Herranen aika. Sattuks sua? (Anna ei vastaa.) Oletko kunnossa? (Ei vastausta edelleenkään.) Anteeksi. Ei ollut tarkoitus säikäyttää...ojenna nyt käsi. (Tarjoaa kättään. Ei vastausta.) Pitääkö soittaa apuvoimia? Vai nousetko sieltä?

(Anna kömpii ulos.)

Kauppias Sä olet se tusaaja!

Anna Mikä?

(Heli, kauppa-apulainen, ilmestyy "omaan valoon", johon kauppias voi ottaa tarvittaessa suoran kontaktin. Ei ole läsnä Annalle.)

Heli Hyllyjen välissä luuhaaja. Katoin sen repun. Sinikantinen ruutuvihko ja muutama kynä. Tusasi toista tuntia tuolla ja kassalle toi kennon kananmunia.

Kauppias (Helille.) Mitä, jos menisit tupakalle. (Heli poistuu.)

Kauppias Istu. Tutkitaan vahingot.(Nostaa Annalle tuolin ja nostavat

2

varoen Annan paitaa, joka peittää roskiksen reunaan rikkihiertyneen vatsan.)

(Heli tulee takaisin.)

Heli Taas joku on dyykannut meidän roskiksilla. Ne pitäisi lukita. Revin suikaleen leipäpussia merkiki kannen väliin ja se oli pudonnut. Sisäpuolelle!

Kauppias No huh-huh. Minä soitan heti huomenna huoltofirmaan.

(Heli pois kuvasta. Kauppias kaataa käsilaukustaan kaivamaan pumpulappuun desifointiainetta ja ojentaa niitä Annalla, joka varoen pyyhkiin hiertymiä.)

Kauppias Hyvän ruuan haaskaaminen vaan ärsyttää. Ei ole keneltäkään pois, jos joku ravinnoksi jotain pelastaa. Joskus olen jättänyt tarkoituksella leipää ja jogurtteja... Tätä ei tainnut olla eka kerta meidän roskiksilla... Mitä sä kirjoitit siihen vihkoosi... Ottaisitko mehua?

Anna Voisin mä vettä.

Heli Sen maha murisee.

Kauppias Keitän itelleni teetä. On siitä sinullekin.

LAULU, 1. säk.

Heli ja kuoro
Kausikasvis.
Kausikasvis.
Keltainen klementiini.
Syksyllä saapuvat klementiinit.
Klementiini on kausikasvis.
Minä jumaloin espanjalaisia tomaatteja.
Sen kalpea, kotimainen kasvihuoneserku,
ei maistu milteään.
Minä jumaloin espanjalaisia tomaatteja,
koska NIISSÄ MAISTUU AURINKO!
Kausikasvis.
Kausikasvis.
NIISSÄ MAISTUU AURINKO!

(Tänä aikana kauppias puuhailee teevettä. Muistaa sitten pinaattikeiton kassissaan. Kiroilee, nostelee keiton sotkemia tavaroita kassistaan. Viimeisenä kännykän, jota putsailee vanupuikolla.)

Heli Etkö sä kuule kuinka sen maha murisee?

LAULU jatkuu, 2. säk.

Kauppias ja kuoro

Parasta ennen.
Parasta ennen.
Viimeinen myyntipäivä.
Nyt meni ohi parasta ennen.
Se haaskaamista on hyvän ruuan.
Minä kerään pois vanhoja jogurtteja.
Ja tunnen tyydytystä, jos voin ruuan
tarjolle jättää.
Minä kerään ylimenneitä jogurtteja,
koska EN SUOSTU HAASKAAMAAN!
Parasta ennen.
Parasta ennen.
ENKÄ SUOSTU HAASKAAMAAN!

(Tänä aikana Anna on tehnyt teet. Yhdestä pussista.)

Anna Kauhea homma syödä ne kaikki.

Kauppias Sinäkö ne kaikki söit?

Heli Sen maha murisee!!!

Kauppias Herran tähden, ota sämpylä. (Anna ei ota.) Katso, minäkin otan. (Riuhtaisee sämpyläpussin auki ja repii sämpylää hampaillaan.)

Anna Energiamääriä enimmäkseen.

Kauppias Täh?

Anna Kirjoitan muistiin vihkoon. Vertailen. Suunnittelen mitä ostan. Mitä jätän ostamatta. Lasken paljonko jätän kuluttamatta. Kannattaako ostaa kaksi irtomyntisämpylää vai leipoa itse. Tajuatsä?

(Kauppias saa puhelimensa putsattua. Hörppivät teetä.)

Anna Koko ajan, joka paikassa kuluu energiaa. Ihmisen hyötysuhde on vain säällittävät 10 %. Dieselmoottorikin pääsee 40 %:iin.

LAULU jatkuu, 3. säk.

Anna ja kuoro

Hyötysuhde.
Hyötysuhde.
Alhainen hyötysuhde.
Joka paikassa kuluu energiaa.
Hyötysuhde on säällittävä.

*Siinä ihminen on surkea ja onneton.
Erityisen huono on hehkulempujen
hyötysuhde valaistukseen.
Se on niin surkea ja onneton.
Jopa DIESELMOOTTORI ON PAREMPI!
Hyötysuhde.
Hyötysuhde.
DIESELMOOTTORI ON PAREMPI!*

Kauppias Noi menee roskiin, jos et syö.
(Anna valikoi huolella sämpylän pussista.)

Anna Mä syön vaan sen verran kun kulutan. Tai itse asiassa vähemmän, koska hukkaenergia.
(Kauppias seuraa Annan leipäepisodia: Taittaa sämpylän puoliksi ja puolikkaan edelleen puoliksi, jonka osan nostaa huulilleen ja nirkaisee siitä pienen palan.)

Anna Vaikka tietysti täytyy muistaa niiden lämpövaikutus.

Kauppias Minkä?

Anna Hehkulamppujen lämpövaikutus.

Kauppias Kai aikuinen ihminen osaa päättää mitä syö ja miten paljon. Tai no, ei osaa ja siitä minäkin elantoni saan. Ärsyttää kun ihmiset vaativat valikoimaan milloin mitään ja sitten ostavat makaronia ja hunajamarinoituja broilerinsuikaleita. Ja kaljaa. Sen myynnillä kauppiaat pysyy pystyssä.

Anna Ihminen ei tuota mitään.

Kauppias (Katsellee lumoutuneena Annan ”syömistä”.) Mä olin kerran sellaisella elämäntaitovalmennuskurssilla, jossa imeskeltiin rusinoita. Mä olin jo nielaisut omani aikoja sitten, kun opettaja antoi luvan puraista.
(Kännykkä piippaa ”tukahtuneesti” johtuen pinaattikeittosotkusta.)

Kauppias ”Tuleeko sitä lihaa?” (Pitkä hiljaisuus. Kauppias naurahtaa.) Tuotetaanhan me kaikki kakkaa.

Anna Täytyy mennä.

Kauppias Eikun, istu rauhassa. Se oli vitsi.

Anna Taskulamppu jäi hedelmien sekaan.

(Anna pukee takaisin villapaidan ja maiharin. Kauppias tunkee sämpyläpussia maiharin taskuun. Menevät roskiksille. Kauppias poimii taskulampun biojäteastiasta ja pyyhkii sen puhtaaksi. Ojentaa Annalle.)

Kauppias Pärjäätkö varmasti? Oliko joku joka vois tulla sua vastaan? ...jätänkö ruokaa...

Anna Ihan sama. (Anna menee)

Heli Ai sitä luuhaajaa? No ei ole näkynyt. Kyllä semmoisen huomaisi.

Kauppias Unohdin kysyä tytön nimen. (Yleisölle.) Iltaisin käyn lenkillä kaupan tienoolla ja toivon, että tavoittaisin hänet dykkaamassa.
Kutsun tyttöä mielessäni siiliksi.
Valikoin siilille rasvaisimpia juustoja ja jogurttia roskiksen viereen. Väärennän parasta ennen -päiväyksiä ja pistelen purkkien kansiin reikiä, kun Heli ei huomaa. Nostan ne sivuun ja asettelen työvuoron päätteeksi tarjolle.
Mutta siili ei tule. Ruuat ovat aamuisin minua odottamassa ja kannan ne kotiin. Mies ihmettelee paksuja maitotuotteita ja Heli sitä, että luuhaan työpaikalla aamuin illoin.
Kylminä öinä mietin Siilin laihaa vartta ja onnetoman ohutta takkia. Laihdun huolesta. Luen pikku-uutiset tarkkaan ja huokaan tyytyväisenä, kun mikään uhrikuvauksista ei sovi tyttöön.
Kuvittelen hänet opiskelijaksi. Iskun tuntitolkulla yliopiston kirjaston kahvilassa ja lukusaleissa, mutta en kohtaa Siiliä. Kiertelen autolla kaupunkia ja ajelen etenkin opiskelija-asuntoloiden ympäristössä. En näe vilaustakaan Siilistä.
Hieman ennen joulua tulen töihin erityisen aikaisin. On satanut lunta ja näen jo kaukaa, että roskisten luona on jälkiä. Juoksen loppumatkan ja säikäytän ison variksen bioskiksen luota. Se on repinyt oranssilla tarralla tuunatun pakkauksen rikki ja syönyt aamupalaksi Camenbertia. Varis kraakkuu minulle pimeästä. Se komentaa pois aarteensa luota.

2. Kohtaus

(*Musiikki.* Aidanpätkä. Muutama katuvalo, joista ainakin kaksi sammuneita. Kesken

unien herätetty mies, lehtitoimittaja ammatiltaan, tulee kiintoavain ja vaihtolamppu kädessään lampun luo. Jauhaa nikotiinipurkkaa. Arvioi tilannetta ja tarttuu sitten lamppuun aikomuksenaan vaihtaa se uuteen.)

Puruskainen Älä hyvä mies vaiha lamppua.

(Toimittaja säpsähtää ja pudottaa kiintoavaimensa.)

Puruskainen Lyön vetoa, että se on löystynyt.
Se on kierretty irralleen, sano mun sanoneen.

(Toimittaja katsoo lamppua, sitten kääntää sitä ja se syttyy.)

Toimittaja Mitä perkelettä!

Puruskainen (On olevinaan vitsikäs.) No no, eipäs manata. Huomenna on pyhä.

(*Musiikki.* Toimittaja laittaa lampun kuvun paikoilleen ja siirtyy seuraavan valotolpan luo. Sama juttu toistuu. Puruskainen nyökyttelee aidalla merkitsevästi koko ajan. Viitto sitten toimittajan luokseen.)

Puruskainen (Puhuu matalalla äänellä.) Koko kadulla on sama ongelma. Joku epäilee jännitepiikkiä, joku maanjäristystä tai häiriötä maapallon magneettikehässä. (Katsoo toimittajaan ja pudistaa merkitsevästi, hitaasti päätään, ennenkuin alkaa puhua.) Kyllä se niin on, että tämän takana on ihminen. Olen varma siitä. Lehdoilla ja Akkasilla, joilla on koira, ei ole valoissa mitään vikaa. Eikä myöskään Granquisteilla. Miksiköhän? Niillä on v a l v o n t a k a m e r a.

Minä sen huomasi, ettei ne lamput ole rikki ja käskin muittenkin tarkistaa ennen kuin kaatopaikalle laittavat. Täällä riehuu terroristeja.

Toimittaja Joka kulkee öisin löysäämässä ulkovalojen polttimoita?

Puruskainen (Nyökyttelee.) Kannattaa ehkä pitää pienempää ääntä.

Jokin instanssi on tarkkailut pihoja ja asukkaita, selvittänyt lampputyypit ja ehkä harjoitellutkin kupujen ja suojusten avaamista.

Toimittaja No eihän tuossa nyt ole mitään järkeä...

Puruskainen Meillä on käyty jo kahdesti! Eikä Vienosen leski uskalla syyttää valoja enää ollenkaan, on irroittanut itse sekä polttimot, että sulakkeen. Pelkää, että terroristit panostaa valotolpat. Menee Raatteen tieksi vaivalla vaalittu puutarha.

Toimittaja Mitä ihmettä jotkut terroristit täältä haluaisivat?

Puruskainen Sitä minä en ole vielä ihan kristallinkirkaasti oivaltanut, mutta terrorismi on nykyaikaa. Luulisi lehtimiehen tietävän. (Painaa lakin syvymmälle päähän ja menee.)

LAULU

Toimittaja *Nyt tarvitsen tuoreen purkan ja kahvia.*

(*Vaimo tulee kuvaan ja juo aamukahvinsa.*)

*Keittiössä vaimo syö aamupalaa,
on kuin minua ei olisikaan.*

Vaimo *Kahvi on loppu.
Nikotiinipurkka on loppu.
Jotkut meistä tekee TÖITÄ.
Mikä ihmeen työpaikka sulla on?!*

Toimittaja *Nyt tarvitsen tuoreen purkan ja kahvia.*

*Puruskainen hulluja houailee,
päänsärky pikkujuljaa pahenee.*

Kuoro ja vaimo *Ei kaikilla ole koko ajan pikkujouluja,
pre pikkujouluja,
the pikkujouluja
after pikkujouluja
ja pikkujoulun pikkujoulun pikkujouluja!*

Toimittaja *Nyt tarvitsen tupakan!*

*Ihan tavallinen työpaikka minulla on.
Olen vain juhlille perso.*

(*Vaimo lähtee töihin.*)

Kuoro *Ei kaikilla ole koko ajan pikkujouluja,
pre pikkujouluja,
the pikkujouluja
after pikkujouluja
ja pikkujoulun pikkujoulun pikkujouluja!*

Toimittaja *Ihan tavallinen työpaikka minulla on.
Olen vain juhlille perso.*

Toimittaja Jokinhan ne polttimot on löystyttänyt...eikä. Ei täällä ole mitään terrorisoitavaa. Ukko on itse pimentänyt valot.

(Puruskainen on ilmestynyt tutkimaan yhden pihavalon ympäristöä.)

Puruskainen Kun olis lunta, jäis jälkiä. Eikä luvannut säätiedotuskaan. Mutta, jos levittäis tähän ympärille hienoa hiekkää. Koistisilta voisi saada. Vasta muurasivat takan.

Toimittaja Tokko ne tekijät uskaltavat uudestaan samoille paikoille.

Puruskainen Naapureissa ollaan valmiit valvomaan myöskin teidän tonttia. Sinulle jää vain lehtimiehenä tiedotustehtävä. Me muut hankitaan jollakin keinolla todisteita. Valokuvia.

(Vaimo ilmestyy kuvaan.)

Vaimo Ei hyvää päivää! Nyt soitat poliisille. Puruskainen ja kumppanit on pantava justinsa kuriin tai tulee oikeesti ongelmia. Soitat Herraselle. Se oli mun kanssa lukiossa yhtä aikaa.

(Tilalle ilmestyy Herranen. Toimittajalla ja Herrasella kännykät.)

Herranen Puutarhahommia, puutarhahommia. Eikä ku kompostia olin justinsa kääntämässä. Ennenku maa menee jääh.

Toimittaja Niin, niin. Kyllä, kyllä...(Tauko.)

Herranen Saisha se lumi jo tulla.

Toimittaja Ni-iin. Kyllä. Kyllä sais. (Tauko.)

Herranen Että, oliko sulla asiaakin?

Toimittaja Kun meiltä oli viikonloppuna sammutettu valot. Ulkoa. (Ei vastausta.) Polttimot löysätty. Naapuri epäili, että asialla olisi ihminen. (Ei vastausta.) Naapuri käy kuumana. On perustamassa valvontaosastoa.

Herranen Tätä et sitte kuullu minulta: Poliisille on nimittäin tullu ilmoituksia pitkin syksyä eri puolilta kaupunkia. Yksi kuparinsävynen lasikupu oli säröillä. Muuta vahinkoa ei ole. Kukaan ei ole kuullu eikä nähny mitään. Mutta ihmisen tekosia ne on.

(Puhelu loppuu. *Musiikki*. Toimittaja kävelee lampun luota toiselle ja yrittää nähdä niissä tai maassa jotain jälkiä. Puruskainen saapuu heilutellen paperinivaskaa ja perässään kiihtynyt lauma naapurustoa.)

Puruskainen Kuva terroristista! (Levittää kuvat juhlallisesti nähtäville.) Tässä se tulee Vienosten pihaan. Jätettiin tarkoituksella valot heille ja jaettiin vahtivuorot. Kettusen vuorolla, varttia vaille kolme se iski!

Kettunen Pimmeellähän ne kuvat on otettu, mutta kyllä hyvällä mielikuvituksella siitä hahmon erottaa. Ihan selevästi. Ja näissä vimosissa, näissä vimosissa kuvissa alakaa jo aamu valeta. Tässä näkyy terroristin kengänjälkiä. Laitettiin Vienosen Irman Aino-tohveli tuohon viereen mitaksi. Pienijalakanen on, mutta nopee ja tehokas.

Toimittaja (Rykii...) Onkos tämä sitä Koistisen hiekkää...

Puruskainen Koistinen ei antanut. Pihi kutale. Se on kissanhiekkää. Vähän kaupassa ihmeteltiin, kun ostettiin kuusi säkkiä kaupunginosayhdistyksen tilille. Rakenne on kyllä erinomainen.

Kirjoitat etusivun jutun. Laitat tohvelikuvan isompana ja pienempinä noita mustia. Vienosen Irmalta saat kommentit. Se jo itkua tuhersi, kun pelottaa niin kovasti.

(Koko lauma menee. *Musiikki*. Toimittaja tutkii papereita, raapii päätänsä. Ilta laskeutuu ja ulkovalot syttyvät. Joku liikkuu pimeässä ja pysähtyy yhden lampun kohdalle.)

Toimittaja Ei tästä saa irti mitään järkevää. En osaa, enkä aio kirjoittaa juttua. Piste.

(Kauimmaisena lampun valo sammuu. *Musiikki*. Toimittaja kyykistyy piiloon. Valo syttyy uudelleen. Hahmo liikkuu seuraavan lampun luo. Valo sammuu. Juuri kun valo syttyy uudelleen...)

Toimittaja Seis.

(Hahmo jähmettyy hetkeksi. Lähtee sitten karkuun. Toimittaja lähtee perään. Saa tytön kiinni. Kierivät maassa. Tyttö rimpuilee lujassa otteessa.)

Toimittaja En saakeli päästä irti.

(Tyttö puree toimittajaa sormeen. Toimittaja parkaisee ja joutuu päästämään irti. Tyttö lähtee karkuun.)

Toimittaja Odota. Mulla on asiaa.

(Tyttö pysähtyy. Toimittaja nousee ja astuu askeleen lähemmäs. Tyttö perääntyy askeleen ja nostaa kädet merkiksi, ettei saa tulla lähemmäs.)

Toimittaja Okei, ei lähemmäs. Mä tiedän mitä sä puuhaat. Mun mielestä se on ok. Mä voisin tehdä susta jutun. Lehteen. Saisit julkisuutta teidän asialle. Mä olen toimittaja.

(Tyttö naurahtaa. Katsovat hetken toisiaan. Tyttö vilkuttaa ja lähtee hölkkäämään pois. Reppu on jäänyt maahan. Toimittaja avaa sen ja ottaa sieltä yhden energiansäästölamppun.)

Toimittaja Odota! (Toimittaja huutaa tytön perään.) Kun mä en ymmärrä. Ei se ole ilkeää, jos vaihtaa toisten pihavaloihin energiansäästölamppuja. Enkä mä osaa kirjoittaa tästä, koska en käsitä mitä järkeä siinä on!

3. Kohtaus

(”Tuulipukukansa” jonottaa Supervompatin avaamista. Jonossa myös Helena ja Upi. Joillakin makuupussit ja trangia. Ihmiset ovat jonottaneet pitkään, mutta tunnelma on hyvä. Perheitä ja pariskuntia. Osa tutkii katalogeja ja suunnittelee ostoksiaan. Anna liikkuu välissä, reppu selässään ja kansio kädessään.)

LAULU

Kaikki Supervompat, Supervompat, Suuuuper, Suuupervompat! Vielä pitää jaksaa jonottaa.

Helena Haluan vain ja ainoastaan uuden imurin.

Kaikki Jalkaraspin, smootiekoneen, paistinpannun 46 tuumaisen plasmatelkkarin. En voi ostaa normaalihintaista, kun tiedän että tänään sen saa puoli-ilmaiseksi.

Avajaistarjous on ainutkertainen, ainutlaatuinen, kunhan vain saan sen, niin lausun aamenen.

Onneksi jonotusalueelle on tuotu vessakoppeja.

Helena Ketkähän täällä ovat tulleet ostamaan avajaistarjouspölynimuria? Älyhalpoja on vain viisikymmentä. (Anna liikkuu Helenan ja Upin ohitse reppu selässään ja vihko kädessään.) Upi, tuo tyttö etuilee. (Upi ei kuule, vaan keskittyy tekemään merkintöjä katalogiin.) Olisi pitänyt ottaa kahvia termospulloon.

(Upin puhelin soi.)

Upi Eno soittaa. (Puhelimeen) Ihan hyvin täällä pärjätään. On porukkaa paljon! Osa näkyy tulleen asuntoautoilla jo eilen. Vuorottelevat jonossa. Serkkupoika pääsi onneksi

töihin tänne, niin sain etukäteistietoa tavaroiden sijoittelusta. Piirsin sen avulla kartan tarjoustuotteista, jotka aion ehtiä saamaan ja katalogiin merkkasin ne yliviivaustussilla ja post it -lapuilla. (Lopettaa puhelun ja avaa katalogin.) Kyllähän se niin on, että toista, Supervompatin tasoista liikettä ei meidän elinaikana näille kulmille avata.

Helena Mene sinä käymään vessassa nyt. Kohta sinnekin joutuu jonottamaan.

Helena (Upille, joka tutkii suurennuslasilla katalogia.) Tuollakin yhdellä perheellä on kaikilla omat katalogit. Onkohan mainosfirma osannut ennakoida ja jakanut talouden koon mukaan useamman katalogin. Olisi meilläkin ollut käyttöä toiselle. Vaikka en minä sen pölynimurin vuoksi ole katalogia tarvinnut. Sinä voisit Upi kanssa sitä imuria ihan ensisijaisesti metsästä, kunhan päästävät sisälle.

Upi Äläs nyt Helena. (Lähtee vessaan.)

Helena Sitä on mainostettu jo viikkoja kadunvarsimainoksissa ja monta päivää sanomalehden etusivulla. Ei olisi tarvinnut. Nyt on vaara, että jään ilman, kun kaikki tuntevat tarjouksen. (Anna liikkuu taas heidän ohitse.) Upi, tuo tyttö etuilee. (Huomaa Upin menneen ja jää katsomaan tyttöä, joka juttelee jollekin perheelle. Anna ojentaa heille avonaisen kansion, johon kaikki kirjoittavat nimensä.)

(Upi tulee takaisin.)

Upi Kuvittele, jos joku tekisi tänne terrori-iskun.

Helena Kuinka niin?

Upi Ajattele nyt. Laittais pommin noihin vessakoppeihin ja kaboom.

Helena Ihanko itse keksit.

Upi Vessassa istuessani kuuntelin jonossa olevien juttuja. Nuori nainen siellä sanoi, että hävettää tällainen kulutushysteria, mutta pakko oli tulla, kun pölynimurin voi saada pilkkahinnalla.

Helena Näitkö naisen? Onko se meidän edellä vai jäljessä?

Upi Äläs nyt Helena. Toinen nainen naureskeli, että nykyään ihminen on ensisijaisesti kuluttaja eikä siinä mitään

hysteristä ole. Ja jos joku haluaisi kuluttamista vastustaa, niin jonossa meitä olisi aika paljon vastustettavaksi.

Helena Mutta näitkö missä kohtaa se imurinainen jonottaa.

Upi Aika kylmä istua muovihuussissa.

(Anna tulee heidän luokseen.)

Anna Aiotteko ostaa energiansäästölamppuja?

Helena No ei! Ovat kuule kallis hankinta.

Anna Ne ovat Vompatissa tarjouksessa. Kolme yhden hinnalla.

Upi ...sivu 78, alalaita.

Helena Meille hankitaan niitä vasta kun on pakko.

Anna (Värisee kylmissään.) Niitä saa ostaa vain kolme per talous. Jos ette hanki lamppuja, niin ostakaa minulle. Maksan kyllä.

(Upi suostuu ja kirjoittaa nimensä kansioon. Anna tarjoaa kansiota Helenalle.)

Helena Me ollaan samaa taloutta. (Anna jatkaa matkaa.) Sillä oli ihan älyttömästi niitä nimiä.

(Upin puhelin soi.)

Upi Eno soittaa. (Puhelimeen) Hyvin täällä pärjätään. Helena laski, että on niitä yli sata meidän edellä. Mutta takana on vielä paljon enemmän. Onneksi ovat hommanneet Pajamajat. Olisivat voineet vielä hankkia jotain viihdytystä jonottajille. Musiikkia tai taukojumppaa. Ja makkaranmyyntiä. Huvilupa olisi kyllä sitten pitänyt hankkia. (Nauraa)

Kaikki *Supervompat, Supervompat, Suuuuuper, Suuuperompat! Vielä pitää jaksaa jonottaa.*

Helena *Haluan vain ja ainoastaan uuden imurin.*

Kaikki *Jalkaraspin, smootiekoneen, paistinpannun 46 tuumaisen plasmatelkkarin. En voi ostaa normaalihintaista, kun tiedän että tänään sen saa puoli-ilmaiseksi.*

Avajaistarjous on ainutkertainen, ainutlaatuinen, kunhan vain saan sen, niin lausun aamenen.

Onneksi jonotusalueelle on tuotu...(laulu katkeaa Helenan repliikkiin.)

Helena (Katselee jonoa takanaan.) Jos minä en saa imuria, niin ei saa kukaan noistakaan.

(Ovet avataan ja kaikki lähtevät liikkeelle, paitsi Helena, joka jää puhumaan.)

Helena Upi ehdotti kesällä, että vuokraisimme asuntoauton jonotusta varten. Voisimme vuoron perään käydä siellä vessassa ja ehkä nukkua edellisen yön parkkipaikalla. Onneksi sain Upin tajuamaan, että vuokrasummalla ostamme aikamoisen läjän tavaraa Supervompatista.

(Väki liikkuu suuresta oviaukosta sisään, ja sitten ulos kantaen imuri- ja muita laatikoita. Helena seisoo kaiken keskellä jähmettyneenä ja puhuu yleisölle.)

Helena Supervompatti on valtava. Upi katoaa heti kääntöportin jälkeen. Katossa roikkuu ladonoven kokoisia kiiltäviä kylttejä. Yritän hahmottaa, missä ovat imurit. Keskityn hengittämään, etten saa kohtausta. Näen imureita kantavia ihmisiä, mutten imuriosastoa. Aiemmin hymyilevät ihmiset ovat muuttuneet taistelijoiksi ja työntävät hampaat ivessä valtavia ostoskärryjä. Missä ovat Upi ja hänen karttansa? Ihmisvirran mukana päädyn lopulta kuormalavasaarelle, jota koristaa kyltti "Vain tänään HyperVacuum 3500 Deluxe!" Asuntoautoperheen äiti nostaa viimeisen laatikon kärryyn!!!

(Alkaa itkeä. Ihmisvirta liikkuu koko ajan hänen ympärillään. Hetken kuluttua hän huomaa edessään kangasnenäliinan jota Upi ojentaa hänelle.)

Helena Mentäiskö kotiin?

Upi Käydään ensin katsomassa jouluvaloja. Ja tarttet pölypusseja. Entiset ei käy.

(Helena huomaa Upin ostaman imurin. Anna tulee tohkeissaan. Hänellä on jo pari kassillista lamppuja.)

Upi Ostettiin kuitenkin kaksi satsia. Pidetään ne itte, jos ei sulle kelpaa. (Ojentaa lamppuja Annalle.)

Anna Läheskään kaikki eivät ole muistaneet, vaikka nimi on listassa.

Helena (Viitaten Annan kantamiin kasseihin.) Aika moni on.

Anna (Antaa rahat ja hymyilee.) Hyvä päivä.

Upi Tarvitsetko kantoapua?

Anna En. Menee suunnitelmien mukaan.

Upi Mihin sä noita.

Anna Heippa. (Menee.)

Upi Jos ne on jollekin yhdistykselle, niin miksi tyttö oli yksin. Lamppuja oli satoja. Mistä tyttö on saanut rahat?

Helena (Silitellen imurilaatikkoa.) Mitäpä se meille kuuluu?

LAULU

Kaikki *Supervompat, Supervompat,
Suuuuuper, Suuupervompat!
Vielä pitää jaksaa jonottaa.*

Helena *Haluan vain ja ainoastaan uuden imurin.*

Kaikki *Jalkaraspin, smootiekoneen, paistinpannun
46 tuumaisen plasmatelkkanin.
En voi ostaa normaalihintaista, kun tiedän että tänään sen
saa puoli-ilmaiseksi.*

*Avajaistarjous on ainutkertainen, ainutlaatuinen, kunhan
vain saan sen, niin lausun aamenen.*

Onneksi jonotusalueelle on tuotu vessakoppeja.

4. Kohtaus

(Epärealistinen, päällekkäinen kohtaus. Pahvilaatikoita, patja, olutlinklipsejä, kartta, Annan vihkoja, post-it -lappuja, lamppurasioita. Anna toimii koko kohtauksen pakkomielleisesti. Järjestele ja tuo lisää pahvilaatikoita, pinoaa lamppurasioita, laskee oluttölkkin klipsejä, kirjoittaa. Toiminta rytmitty tekstiin. Henkilöt voivat nähdä ja "kuulla" toisensa tai sitten ei. Tarpeen mukaan, jotta katsojan on helpompi seurata kenestä puhutaan ja mitä.)

Nashida 1. päivä Suomessa
Ajattelin, että perille pääseminen olisi ollut erilaista. Lento oli kuten kaikki lennot, mutta ajomatka kentältä ei. Ei nähtävyyksiä.
Muut vaihto-opiskelijat bilettämään tulleita idiootteja. En usko, että meillä on mitään yhteistä. Tutorin opastuksella

löysin minulle varatun asunnon ja sain selviytymispakkauksen: kattila, peitto, tyyny, lautanen, lusikka ja haarukka. Eväspaketti illaksi.

Petteri "Ryhdy kv-tutoriksi. Saat arvaamattoman tujua kokemusta työmarkkinoille." Tartuin tilaisuuteen. En ajatellut työtä tai kokemusta. Toivo heräsi, ryhti koheni, kuvittelin tutustuvani ihmisiin. Yksikin kavერი riittäisi, eikä sen tarvitsisi olla läheinen.

Nashida 2. päivä Suomessa
Aamulla yliopistolle. Laboratoriossa loistavaa tekniikkaa. Professori tavattu. Tutortapaaminen oli siikkaa ajanhukkaa. Tein jääkaappiin tilaa tavaroilleni. Näyttää, että kaappi on täynnä pussitettua ja rasioihin pantua jäätä. Hanki: hyvä veitsi, pari mukia, lisäpeitto.

Petteri Koulutukseen kuului roolileikkiosio, jossa jokainen sai olla vuorollaan tutorina ja vaihtarina hankalassa tilanteessa. Esitin vaihto-opiskelijaa, joka saa allergisen reaktion eikä tiedä miten toimia. Vastapuoli luuli, että minulla oli alapään kutinaa. Seuraavana päivänä löysin repustani voidetta hiivatulehdukseen.

Nashida 3. päivä
Tapsin kämppiksen. Suomalainen. Kertoi pakastavansa vettä, sulattavansa pussit jääkaapissa ja pakastavansa ne uudelleen. Väitin, ettei siinä ole mitään järkeä, mutta hän oli tosissaan. Pakastusenergiaa saa näin hyötykäyttöön, kun sulava jää kylmentää kaappia. Talvella hän kuulemma aikoo kantaa lunta jääkaappiin vähentämään kulutusta.

Teemu Anna ilmeistyi yhdistykseen syksyllä. Kukaan ei tunnustanut kutsuneensa. Ilmestyi vain, sanoi nimensä ja istui kuuntelemaan. Anna istuu hiljaa ja kirjoittaa koko ajan kaiken muistiin. Joku vitsaili, että Supo on lähettänyt tarkkailijan ja yhdistys on viimeinkin vakavasti otettava uhka järjestäytyneelle yhteiskunnalle. Annahan on siis vitsi.

Petteri Tutor-ryhmässäni oli viisi opiskelijaa ja Nashida. Alkuun kaikki näytti toimivan. Ryhmä löysi sosiaaliset kuvionsa, asettui. Tavatessa he hymyilivät ja nyökkailivät. En mennyt tutoreiden järjestämään vaihtari-iltaan. Säälikutsu iletti.

Nashida 5. päivä
Eilen sain listan tarjolla olevista kursseista. Masentava kattaus, pääsen ehkä kerran hipaisemaan labran ovenkahvaa. Ota yhteys professoriin!

Sain lisäperehdytystä kämppikseltä. Jos keittää vettä alle kolme desiä pitää käyttää mikroa, isompi määrä tulee keittää hellalla. Ehdotin yhteistä vedenkeitintä, kämppis hermostui.

Petteri Nashida on toista maata. Aluksi vastasin mielelläni keskellä yötä kirjoitettuihin sähköposteihin ja lisäkysymyksiin. Mutta sitten Nashida alkoi kysellä outoja kämppikseen liittyen.

Nashida 6. päivä
Olin tänään lähikaupan ainoa asiakas. Oli niin hiljaista, että kuulin, kun kassaneiti käänsi sanomalehden sivuja. Kylmäkoneet hurisivat. Proffa pyysi kirjoittamaan ylimääräisen esseen, ei luvannut lisäopetusta.

Teemu (Paasaa.) Hirvenmetsästys pitää kieltää lailla. Metsät ja hirvet, pienemmistä eläimistä puhumattakaan, kuuluvat susille, karhuille, ahmoille ja ilveksille. Ihmisen on paras ymmärtää väistää. (Anna kuuntelee kiihkeästi ja kirjoittaa kaiken nopeasti ylös.)

Nashida 10. päivä
Pilvisenä päivänä ei tule valoisaa. Kun aurinko paistaa, se paistaa matalalta.

Teemu Ihminen on henkilökohtaisesti vastuussa jätteistään!

Nashida 12. päivä
Professori haluaa tavata!

Teemu Olemme rottia kasvavalla kaatiksella. Muutamme planeetan jäteläjäksi. Hukumme omaan paskaamme, kun emme osaa syödä ja säästää.

Nashida 14. päivä
Kotipuolessa joku väitti, että Suomessa voi juoda vessanpöntöstä. Ei tee mieli. Kämppis jättää virtsan huuhtelematta.

Anna (Kirjoittaa vihkoon.) Teemu...o-soi-te...pu-he-linnumero, nykyinen.
Yhdis-tys...opin-not. Ruokailut, nukkumaanmenoajat.
Myöhästy...taidehistorian luennolta.

Teemu (Suoraan Annalle.) Mistä sä tiedät ton kaiken? Miten kauan sä oot mua seurannu?

Anna (Kirjoittaa vihkoon.) Entinen puhelinnumero. Baarista

kotiin...

Teemu (Suoraan Annalle.) Mitä sä mua kyttyät???

(Anna ei vastaa. Laittaa post-it -lappuja suureen karttaan, jossa katuja ja pihvoja.)

Nashida 15. päivä
Kämppis koputti äsken ovelleni ja pyysi minua sammuttamaan valot, koska ei ole enää pimeää. Yö meni jo. Toivoi myös, että sammuttaisin yhteisten tilojen valot, kun olen huoneessani. Ei tarvitse hukkavalaista tyhjiä tiloja.

(Teemu menee lukemaan lappuja.)

Teemu Maailmanloppu, joka tulee ilmastokatastrofin muodossa, on ihmisille ihan oikein...Ekofasismi on ratkaisu: juomavesi myrkyttävä...hanki apua.

Nashida 16. päivä
Kämppis kertoi kiertäneensä WC:n loisteputken irti, Asian voi siellä hänen mukaan hoitaa pimeässä. Tai ovi raollaan!!!
Tutor ei usko minua! Miksei tutor usko minua!!!

Teemu Tervetuloa yhdistyksen vuosikokousjatkoille!!! (Avaa oluttölkin ja juo.)

Nashida 19. päivä
Aurinko lämmittää höyryävän hengitykseni, hopeoi sen vastavalossa.
Yksinäisyys tekee runolliseksi. Pah!

Teemu (Juo olutta.) Anna istuu jalkojeni juuressa kuin koiranpentu.

Anna (Kirjoittaa.) Teemu sanoi, että ihminen on henkilökohtaisesti vastuussa jätteistään ja, että jätahuollosta pitäisi maksaa maksaa nykyistä huomattavasti suolaisempi hinta.

Teemu Se otti sen tosissaan. Voi helvetti.

Anna (Kirjoittaa lisää.) Teemu: Suomessa saisi lopettaa kaiken viljelyn. Kotitarpeiksi, harrastusmielessä voi kasveja kiduttaa, mutta ruuan voi tuoda pidemmän kasvukauden maista. Sieltä missä ne kasvavat luontaisesti.

Teemu (Juo olutta.) Ottiko se senkin tosissaan. (Julistaa.) Hei. Anna on hyvä tyyppi. Anna on niin hyvä tyyppi!

LAULU

Teemu

*Anna, anna panna. Pikkuisen.
Anna, anna. Pannaan.*

Nashida

20. päivä
Professori pyysi tekemään tutkimussuunnitelman esseeni pohjalta. Vaikutti yllättyneeltä! Mutta minä en olekaan mikään rivivaihtari! Minä pelastan maailman. Ihminen ei tule toimeen ilman puhdasta vettä. Puhdistuksen on pakko kehittyä. Edes tämä maa ei voi tuhlata puhdasta vettä!

LAULU

Kuoro

*Anna, anna panna. Pikkuisen.
Anna, anna. Pannaan.*

*En muista kortsua. Karvoitus on Annasta tahmea.
Kuuntelen hiljaa silmät kiinni. Missä on Anna?
Kusettaa, mutta en uskalla nousta.
Annaa ei näy, ei kuulu.*

*Anna, anna panna. Pikkuisen.
Anna, anna. Pannaan.*

*Pää on turvoksissa, eikä ajatus kulje.
Hävettää.*

*Miksi en mennyt kotiin? Missä olen ja missä on vaatteet?
Miten minä tänne jouduin. Hävettää!*

*Anna, anna panna. Pikkuisen.
Anna, anna. Pannaan.*

Teemu

(Puhuen.) Ei o totta! En voinu sanoa noin. En todellakaan voinu sanoa noin...helvetti.

Kuoro

Ja Anna antoi!

(Teemu pukee laulun aikana. Löytää kasan tölkkiklipsejä ja lapun sekä farkuistaan toisen lapun.)

Teemu

Krapula velloo. Haluan suihkuun. Tapaan ihailijan, jolle julistukseni valtamerien muovipussilautoista on kuin jumalan sanaa ja heti olen vonkaamassa. Olen pieni mies, suussa maistuu eksoottisen nisäkkään ripulilta. (Lukee laput.) Joit 14, n. 7300 KJ turhaa energiaa.

Jatkossa tarkemmin. Haen aamupalaa. (Toinen lappu on farkuissa.) Tappajafarkut.

Nashida

38. päivä
Tutkimussuunnitelma vie kaiken ajan. Kämppis on ajanut tukan pois. Vessanpöntön viereen on ilmestynyt sukkahousuista tehty "haavi". Mikä se on?!

Teemu

Anna ei tule enää kokouksiin. Minäkään en viihdy niissä enää.

Nashida

41. päivä
Kämppis liikkuu öisin. Hänen huoneestaan tulee kummallinen haju, vaikka ovi on kiinni.

Teemu

Siirryn pulloveteen. En mielelläni syö muualla kuin kotona, kun en tiedä mitä vettä valmistuksessa on käytetty.

Nashida

43. päivä
Haju voimistuu. Kämppis ei ymmärrä, kun yritän kysyä.

Teemu

Väistän Annan kaukaa, jos vain mahdollista ja minusta tuntuu, että sekin väistää minua.

Nashida

46. päivä
Jääkaappi haisee, mutta se on eri haju, kuin kämppiksen haju. Kävin vuokrayhtiössä. Eivät uskoneet minua.

Petteri

Istun kirjaston vessassa pilossa Nashidaa. Oveen on otsan korkeudelle raaputettu kirkkovene. Joko Nashida antaa periksi. Hän ehkä näki minun tulevan vessaan ja väijyy ulkopuolella.

Nashida

47. päivä
Hajua. Oleskelen yliopistolla, kirjastolla, missä tahansa. Tutkimussuunnitelma on myöhässä.

Teemu

Joskus pikkujouluaikaan etsin pakastealtaasta piparkakkutaikinaa. Yht' äkkiä tajuan, että Anna seisoo minua vastapäätä aivan paikallaan ja pitää kättä pakkasessa. Käsi on veretön ja harmaa. Anna on seisonut altaalla pitkään. Se havahtuu tuijotukseen ja vetää käden pois altaasta. Sattuu kun tuohon tunto palaa. Anna kääntyy pois tervehtimättä ja minä huudan hänen perään: En minä ole paha ihminen!

Nashida

50. päivä
Professori kannusti, mutta ihmetteli tunkkaista ilmaa, kun istuin hänen huoneessaan. Tutor ei usko minua. Yllätys!

Petteri Taas joku ryskyttää vessan ovea. Hän potkaisee alareunaa, ovi tärähtää. Työnnän kengänkärkiä näkyviin oven alta.

Nashida 54. päivä
Pahenee. En tavoita kämppistä.
Tyhjensin ja pesin jääkaapin. Kiipesin palotikkaille kurkkimaan. En uskaltanut rikkoa ikkunaa.

Petteri Viimeisessä viestissä Nashida valitti hajusta, joka tulee kämppiksen huoneesta. En uskalla enää avata sähköpostia. En halua puuttua asiaan, mutta en halua jäädä kiinni asian hoitamatta jättämisestäkään. Olen kuin Nashidaa ei olisi.

Nashida 57. päivä
Haju pahenee. En tiedä missä kämppis on. En voi syödä kotona mitään. Kaikki maistuu hajulta. Soitin vuokrayhtiöön. Taas. Kukaan ei usko minua!

Petteri En minä voi mennä jututtamaan jotain opiskelijaa ja kertoa, että kämppiksesi sanoo, että haiset!

Nashida 58. päivä
Aina vain pahenee. Unohdin laittaa vaatteet yöksi ulos. En voi mennä proffan luo.

Petteri "Meneeks sulla vielä kauan" miesääni kysyy. Kuulen, että häntä naurattaa. Mietin mitä tehdä. Vessassa ei ole varauloskäyntiä, enkä voi sukeltaa pönttöön. "Tuun just" sanon ja harhautukseksi vedän vessan.

Nashida 59. päivä
Haju! Poltan huoneessani tuoksukynttilää. Itken. Pää ei toimi löyhkässä. En tiedä mitä teen, jos näen kämppiksen. Tulen tyhmäksi, enkä voi palastaa maailmaa.

Petteri Avaan oven ja valmistaudun kohtaamaan Nashidan.

5. Kohtaus

Nashida Petteri, at last! Have you read my e-mails? Haju on vain pahentunut ja kämppis kadonnut! (Työntää hihansa Petterin nenän alle, joka kavahtaa hajua.)

Petteri I will come with you to vuokra- asuntotoimisto as soon as possible.

Nashida It's noW!!!

(Virkailija ilmestyy. Mulkoilee. Ei katso vanhingossakaan Nashidaan. Puhuu vain Petterille.)

Virkailija Hankala tilanne. Ei meillä asuntoja jonoksi asti ole. Kevätpuolella helpottaa.

Petteri Ai ei tehtäis mitään nyt.

Virkailija Tehtäisiin, tehtäisiin. Valitukset vain ovat aivan absurdeja. Hajuja, vedensätelyä, valaisun rajoittamista. Toinen vuokralainen on suomalainen.

(Nashida hyppää huutamaan. Työntää hihansa virkailijan nenän alle.)

Nashida Jos tilannetta ei tulla paikan päälle toteamaan HETI, niin varaan välittömästi lennon kotiin teidän vuokrayhtiön kustannuksella!!! Mun KAIKKI vaatteet haisee PASKALLE!!!

(Virkailija räpyttää ja tarttuu puhelimeen. Katsoo koko ajan Petteriä, kun odottaa vastausta toisesta päästä)

Virkailija Olisiko joku huoltomies vapaana käymään yhdessä asunnossa...

Huoltomies (Ilmestyen näkyviin.) Mikäs siellä on ongelmana?

Virkailija Jotain hajua.

Huoltomies On tullut monenlaista nähtyä.

Virkailija (Petterille.) Sinä osallistut varmaan myös.

Huoltomies Raatojakin. (Vetää kumihanskoja käteen.) Katsotaanpa.

(Avataan ovi. MUSIIKKI. Hirvittävä haju tulijoita vastaan, jotka yökkäilevät ja peittävät hengitysteitään hihalla, siristävät silmiä jne. Hiipivät pahvilaatikoiden keskelle.)

Huoltomies Ei tavan raato näin lemua.

(Annan kämppää. Hämärää. Huoltomiehellä taskulamppu. Pahvilaatikoiden lisäksi peti lattialla, vihkoja, kaksi sinistä muovitynnyriä. Paperisilppua ja kuivia lehtiä. Pari kuivahtanutta, huonovointista tomaatin tms. tainta. Huoltomies avaa ison ikkunan. Petteri on siellä ensimmäisenä haukkomassa happea.)

Huoltomies No jo on. Tyhjentää tämä täytyy. Mitä lie noissa mädätetty.lkinä en ole mitään tällaista nähnyt. Luulin, että

Amerikassa vain.
(Nostelee kukkia jätösäkkiin.)
Huoltomies Onko näitä kasteltu kusella?
LAULU
Petteri ja kuoro *Tulen jo komannen kerran suihkusta.
Haju ei lähde sormista,
eikä hiuksista.*
*Tynnyrit piti tyhjentää muovisäkkeihin.
Minun piti lapioida venyvää ruonaa.*
*En ole koskaan tehnyt mitään niin kamalaa.
Laitan nenän alle hammastahnaa,
Se auttaa hetken,
mutta sitten alkaa kuumottaa.*
Ja sekin täytyy pestä pois!
*Haudutan teetä.
Juon sitä kädet vapisten.
Tujjotan ulos.
Kestäisikö iho neljännen suihkun.*
*Saunaan pääsen vasta huomenna.
Aion polttaa vaatteet.*
*Jos olisi joku joka hakisi viinaa, niin olisin jo päissäni.
Tekee mieli soittaa äidille.*
(Laulun aikana kaikki mahdollinen kuvassa oleva kannetaan pois. Anna on ilmestynyt tilaan ja nojaa pienenä myttynä seinään. Huppu pään yli vedettynä.)
Nashida She came back. I don't know what to do.
(Petteri näkee Annan.)
Petteri Tuota. Nashida haki mut.
(Mytty ynähtää.)
Petteri Mä olen Petteri.
(Ei vastausta.)
Petteri Onks sun nälkä? Syyä pittää, vaikka syän märkänis, äiti

sanoo.
(Mytty äännähtää.)
Petteri Ei tänne voi jäädä.
(Nashida tuo kaksi mukillista pussikeittoa. Petteri asettaa toisen Annan eteen. Ja kietoo omat kylmät sormensa toisen mukillisen ympärille.)
Petteri Mä kyllä kävin tutorkoulutuksen, mutta ei siellä tällaisista tilanteista opetettu. Että mitä pitäisi nyt sanoa. Semmoisia roolipelejä kyllä pelattiin, mutta niissä meni asiat vaan entistä sotkuisemmiksi. Minä en osannu semmosta yhtään. Kerrankin muut olivat ostaneet hiivatulehdusvoidetta mulle, vaikka yritin allergiakohtausta esittä.
(Mytty naurahtaa.)
Anna Anna.
Petteri Keittoako?
Anna Eikun minä. Anna.
(Anna vetää hupun alas. On kalpea, laihtunut ja likainen. Anna maistaa keittoa. Hiljaista. Kuuluu kerrostalon ääniä muista asunnoista. Patterin suhinaa.)
Petteri Mitä meinasit?
Anna Ei ole ketään. (Laskee tyhjän kulhon lattialla. Palelee.)
Petteri Vanhemmat?
(Anna pudistaa päätään.)
Petteri Oisko muuta sukua? Tai kavereita?
(Anna katsoo ulos ikkunasta.)
Anna Majoita sä mut. Aluksi. Ei minusta ole vaivaa.
6. Kohtaus
LAULU
Anna ja kuoro *Vihaan.*
kampaajallakävijöitä, kynnenlakkaajia, geelikynsiä,

kynsikoruja, ripsikoruja, karvoituksen ajelijoita, vahaajia, kosmetologeja, muodin orjuuttamia, suunnittelijoita, vaatetehtaita, muotioikkuja, anorektisia roolimalleja, uusia vaatteita, huonoja vaatteita, muotivaatteita, puuvillan viljelyä

alennusmyyntejä, tyhjennysmyyntejä, loppuunmyyntejä

sisustusboomia, syysverhoja, jouluverhoja, verho-ompelimoita, kynttiläkruunuja, sisustuslehtiä, asuntomessuja

askartelua, askartelutarvikkeita, askarteluliikkeitä, askarteluohjaajia, ajanvietettä

valaistussuunnitelmia, valosaastetta.

kuntosaleja, solariumia, rusketusta, kuntopyöriä, ostostelevisiota, nettikauppaa, postimyyntiä

frisbeegolfia, turisteja, matkustamista, lentokoneita, golfia, maratoonareita, ihmissalakujettajia, pakolaisia, maahanmuuttajia, maastamuuttajia, ghettoja, faveloita, kaatopaikkoja

vesivessoja

autokauppoja, automyyjiä, yksityisautoilua, työmatkojen verovähennysoikeutta, verovähennysoikeutta, verottomia kilometrikorvauksia, autourheilua, rallikuskeja, pillurallin ajajia

poliitikkoja, lobbareita, rahamarkkinoita, pörssiä

rikkaita, varakkaita, keskituloisia, kuluttajia, köyhiä

seksiä, pornoa, lisääntymistä, seksillä myymistä, lapsia, lapsityövoimaa, lapsipornoa

lihansyöjiä, lihantuottajia, lihatehtaita, lihatuotteita, lihavia

sukupuolia, sukusoluja, sukuja, sukulaisia, suvunjatkamista

internetiä, kännyköitä, älypuhelimia, kosketusnäyttöjä, yhteydenpitoa, latureita

voimaloita, lämpölaitoksia, turpeennostoa, öljylämmitystä, ydinvoimaa, kivihiihtä

mukatiedostavia, mukaköyhäileviä, muka-aktivistiopiskelijoita, pillun perässä juoksijoita, pappi betalar saatana ihmisiä

VÄLIAIKA

7. Kohtaus

Hannu ja Hyttinen makaavat sairaalassa. Kelmeä valo ja tunnelma.

Hannu

Korjaamossa on puhtaampaa kuin ennen vanhaan, haju on laimentunut. Alkuun piti viikonloppuisin jatkaa siitä mihin palkolliset perjantaina jäivät. Tytärkin oli monta kertaa mukana, vaatteet sotkemassa. Sunnuntaisin käyn salaa hallilla. Ei sinne arkena uskalla mennä. Epäily ja kateus on armoston, kun siirtyy duunarista työnantajaksi. Työnjohtaja on kautta rantain ilmoittanut, että riittää kun saa puhelimella kiinni. Tällä reissulla vein tytön linja-autolle. Hän halusi jäädä vauhdissa pois, kun ei aseman pihaan saa pysäköidä. Jäin silti salaa seuraamaan lapsen lähtöä. Kotona nousee meteli hallille poikkeamisesta. Vaimo on kotona jo valmiiksi äkäisenä. Jos pesen auton, saan siitä alibin. Kun avasin hallin ison oven, säikähti pieni varpunen ja lensi hätääntyneenä ympäriinsä hallin katossa. Lopulta se törmäsi likaiseen ikkunaan ja putosi hervottomana Karppisen ikivanhan traktorin katolle. Kiipesin traktorin tikkaalta lokasuojalle ja kurkotin katolle. Varpunen makasi kyljellään siivet supussa. Se oli kevyt kuin tyhjä tikkuaski. Yritin kuunnella hengittääkö lintu ja lipesin. Pauskauduin betoniin lintu kämmenteni välissä. Lonkasta kuului kaamea rasahdus. Sattui aivan saatanasti. Ajattelin, että lintu on rusementun kuoliaaksi käsieni välissä, mutta ei. Se virkosi, kääntyi hetkeksi katsomaan minua pikimustilla silmillään ja lensi sitten ulos. Yöilma valui halliin ja lattia oli kylmä. Puhelin laturinpiuhassa autossa. Kukaan ei eksy hallille ennen aamuseitsemää. Pitikin suututtaa vaimo. Jos juhlapäivällinen olisi mennyt hänen mieltensä mukaan, en olisi luikkinut hallille. Makaisin sohvalla selaamassa teksitiv:tä.

LAULU

M-L ja kuoro *Minä järjestin hänelle syntymäpäiväjuhlat.
Kartanohotelliin syömään!
Olisin halunnut laittaa isommat juhlat.
Kartanohotelliin syömään!
Tanssiorkesterin
ja pöytiintarjoilun.
Ja paljon, paaaaljon vieraita juotettavaksi.
Kartanohotelliin syömään!
Hannu ei suostunut suuriin juhliin.
Vain Annanstiinan halusi vieraaksi.*

Hannu *Marja-Leena,
kenelle sinä oikein esität?
Marja-Leena,
oletko se sama, johon joskus rakastuin?
Muistatko vielä, että olit joskus
4H -yhdistyksen perunankuorinnan piirinmestari?
Kenelle sinä tätä kullissia rakennat?*

Hannu Tytär oli pukeutunut juhlan kunniaksi leveälahkeisiin teryleenihousuihin ja miesten paitaan, jonka kaulukset olivat kuin isännänviirit hentoa kaulaa vasten. Pyyhälsi noutopöydässä salaateista suoraan lämpimiin ruokiin. Äitinsä hermostui ja valisti hyvistä tavoista ja seisovan pöydän säännöistä. Tytär suuttui ja ilmoitti menevänsä vessaan, eikä sitten tullut enää takaisin pöytään. Vaimo nosti lasinsa ja toivotti oikein hyvää syntymäpäivää.

LAULU JATKUU

Anna ja kuoro *Minun takia ei tiskivettä tuhlata.
Samalta lautaselta voi syödä kaiken.
Minun takiani ei vesistöä saastuteta,
Voin olla myös kokonaan syömättä näitä riistoruokia!*

(Hannu on nukahtanut. Hyttinen on noussut sängyn laidalle istumaan.)

Hyttinen Terve ruusunen.

(Hannu kääntyy hitaasti ääntä kohti.)

Hyttinen (Esittäytyy.) Hyttinen. (Nauraa.)

(Hannu nukahtaa uudelleen.)

LAULU

Kuoro *Pienoinen varpunen
on tyttäresi, niin hentoinen.
Sillä on varpusen nokka ja siivet.
Rakennat sille lintulautaa.
Peilistä, lasista, tiilistä.
Et onnistu millään.
Et onnistu millään.
Jos lapsi ei saa mitään syödäkseen,
niin etsiä täytyy syyllistä.*

Lintu istuu äitisi kämmenellä ja äitisi sille laulaa.

Marja-Leena (Hannu herää tähän.) Kuntoutus on tärkeintä nyt. Kuntoutuksesta pitää huolehtia. Olen tilannut kuntosalilaitteet meille kotiin. Ja palkataan sinulle oma fysioterapeutti.

Hannu Haluaisin ottaa sinua kädestä ja kysyä, että rakastatko sinä minua vielä?

Marja-Leena (Ei ymmärrä yhtään mitä Hannu hänelle sanoo.) Kuntoutus on tärkeintä nyt. Kuntoutuksesta pitää huolehtia. Olen tilannut kuntosalilaitteet meille kotiin. Ja palkataan sinulle oma fysioterapeutti. (Menee tohkeissaan.)

Anna Ymmärsin, että olet huonompana. Äiti lioitteli aika tavalla.

Hyttinen Ei noin voi sanoa.

Anna Kohellus aiheuttaa yhteiskunnalle yli kymppitonnin kustannukset. Onko sulla osteoporoosi.

Hannu Tipuin traktorin päältä.

Anna Miksi ihmeessä telkkari on joka huoneessa? Valmiustila kuluttaa yhden omakotitalon verran vuodessa. Vähintään.

Hannu Miten ajattelit mun laittavan telkkarin päälle, jos siitä on virta pois?

(Anna lähtee. Hannu alkaa itkuparkumisen...)

Hannu Minulla ei ole ketään. Marja-Leena tahtoo minusta eroon. Erota. Kuinka kamalan ruma sana sanottavaksi.

(Parku jatkuu.)

Hannu Firmassakaan ei kaivata. Kukaan ei kaipaa minua. Ihan sama vaikka kuolen pois.

(Hyttinen on katsellut sivusta ja odottaa kunnes Hannun parkuminen alkaa loppua.)

Hyttinen Tiedätkös miksi minä olen täällä? Vaimo yritti tappaa. Mutta en minä sitä syytä. Nyt on niskassa hyväasentoinen murtuma. Lääkäri haluaa tarkkailla vielä.

Hannu Miten se?

Hyttinen Kysy mieluummin, miksi. Mulla ei just nyt ole kotia minne mennä. En kehtaa rikosilmoitusta tehdä. Kukaan ei tajunnut, että se teki sen tahallaan. Minä se vieraisa hyppäsin.

Hannu Sinulla on niska poikki ja minulla lonkka hajalla. Toivoo ei taida paljon olla.

(Hyttinen kävelee hermostuneena ympäri huonetta.)

Hyttinen Lapsuuden kaveri pyörittää suurinpiirtein ihmisten ilmoilla ekokylää. On siellä hihhuliosastoa, mutta Kalle itse on selväjärkinen mies. Kesällä kaljalla juteltiin, että se tartteis remonttitaitoista väkeä ituhippien tueksi. Lähdetään sinne! Heti, kun vähänkin kestät pystyssä.

(Nopeatempoinen ska -tyylinen musiikki räjähtää soimaan ja Kalle sekä koko "ituhippien" lauma ilmestyvät. Iloinen kohtaaminen, tanssia ja laulua, sairaalasängyt lähtevät liikkeelle...)

LAULU

Kuoro *Hei hei hei hei hei hei hei hei
vaan, nyt täältä me maalle pae-
taan.*

*Kännykkä jää laatikkoon, sitä emme enää tarvitse.
Nyt otetaan me lomaaaaaa,
ei meitä täällä kukaan tarvitse.*

*Voi voi voi voi voi voi voi voi
daan, tehdä ihan mitä halu-
taan!!!*

Ja me teh-dään mitä halutaataan!!!

*Tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsiiiiitiiiii
Tsaijua? Vaiko rommia?*

(Puhuen=huutaen)Kompromissi: sekä että!!!

*Päästiin maalle perille, siellä asetuimme vanhalle
van-hal-le kansakou-lul-le!!!*

*Hei hei hei hei hei hei hei hei
vaan, nyt täältä me maalle pae-
taan.*

(Kuva ja ääni pysähtyvät. Hannu, Hyttinen ja Kalle keskustelevat.)

Hannu Miten minä täällä pärjään? Pitäisi ilmoittaa vaimolle.

Hyttinen Antaisit kuitenkin periksi ja lähtisit kotiin. Kortin saat lähettää. Joskus ensi viikolla.

Kalle Täällä kuntoudut olemisen ohella. Sisävessaa saat käyttää vain niin pitkään kuin on pakko. Pesulla käydään tuolla rannassa.

LAULU jatkuu

Kuoro *Mai mai mai mai mai mai mai mai
tooooo on kannussa, totta
moooooses, koska meillä on pihalla
L E H M Ä: LEH-MÄ!!!*

*Kännykkä jää laatikkoon, sitä emme enää tarvitse.
Nyt otetaan me lomaaaaaa,
ei meitä täällä kukaan tarvitse.*

*Voi voi voi voi voi voi voi voi
daan, tehdä ihan mitä halu-
taan!!!*

(Kuva ja ääni pysähtyvät. Hannu "yksin".)

Hannu Jokainen päivä nauhatun reisuun kanssa on edellistä helpompia. Kirjoitan ylös hoidettavia asioita. Tuijotan listaa ja viivaan tekstin yli. Sotken listan piiloon ja koristelen koukeroilla. Piirrän koukeroille jatkoksi toisen koukeron ja sille varjostukset. Piirrän kuikkia, siilejä ja traktoreita. Kalle katselee tekemisiäni ja kaivaa kaapeistaan parempaa paperia. Hyttinen lupaa tuoda seuraavalla kerralla kyläreissulta öljyväriä.

Tulee aamu, jolloin klenkkaan sauvoilla kammariin ja osallistun talon töihin. Tiivistän vanhan koulun ikkunoita, korjaan ja huollan traktorin, lämmitän saunaa ja tulen

osaksi yhteisöä. Syksy alkaa muuttua talveksi. Hellassa palaa tuli ja juomme terästyttä teetä. Kalle käy läpi härkämpävun viljelyä ja suunnittelee lampaiden hankintaa.

LAULU jatkuu

Kuoro *Tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsiiiiitiiiiii*
Tsaijua? Vaiko rommia?
(Puhuen=huutaen)Kompromissi: sekä että!!!

Päästiin maalle perille, siellä asetuimme vanhalle
van-hal-le kansakou-lul-le!!!

Hei hei hei hei hei hei hei hei
vaan, nyt täältä me maalle pae-
taan.

Mai mai mai mai mai mai mai mai
tooooo on kannussa, totta
moooooses, koska meillä on pihalla
L E H M Ä: LEH-MÄ!!!

Hei hei hei hei hei hei hei hei
vaan, nyt täältä me maalle pae-
taan.

Hei hei hei hei hei hei hei hei
vaan, nyt täältä me maalle pae-
taan.

(Marja-Leena on ilmestynyt kuvaan. Kun Hannu huomaa hänet, musiikki hiipuu pois. Kaikki katoavat, paitsi Hannu ja Hyttinen.)

Marja-Leena Me lähdemme kotiin.

Hannu Täällä tarvitaan. Jouluksi tulen. Niinkuin kirjoitin.

Hyttinen Postitin kortin toissapäivänä...

Marja-Leena Postikortti!!! Mies katoaa sairaalasta ja lähettää postikortin. Yhden kortin! Arvaa nauroiko poliisit? Ja se nuuppa, joka on sinulla töissä? Sen mielestä katoaminen on vuosisadan tempu. Lähdet kotiin. Nyt!

Hannu Oletko Annasta kuullut?

Marja-Leena Ei ole Annastiina soitellut. Ei sitä isän katoaminen kiinnosta!

(Marja-Leena lähtee.)

LAULU jatkuu

Kuoro *Tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsipidi, tsiiiiitiiiiii*
Tsaijua? Vaiko rommia?
(Puhuen=huutaen)Kompromissi: sekä että!!!

Päästiin maalle perille, siellä asetuimme vanhalle
van-hal-le kansakou-lul-le!!!

(Lotta seisoo Hannun vieressä.)

Lotta Älä mee. Oon ihastunu.
 Ensimmäinen luulin, että oot Kallen uusi heila.

Hannu Täh?

Lotta Kun se piti susta huolta.

Hannu Siis mitä?

Lotta Oli se ainakin vähän ihastunut suhun.
 Sit sä lähetit vaimos pois, niin mä ajattelin.

Hannu Ajattelit mitä?

(Lotta lähestyy.)

LAULU

Kuoro *Pienoinen varpunen*
on tyttäresi, niin hentoinen.
Sillä on varpusen nokka ja siivet.
Rakennat sille lintulautaa.
Peilistä, lasista, tiilistä.
Et onnistu millään.
Et onnistu millään.
Jos lapsi ei saa mitään syödäkseen,
niin etsiä täytyy syyllistä.

Lintu istuu äitisi kämmenellä ja äitisi sille laulaa.

Hannu Eiköhän ole aika mennä kotiin.

Kalle Meinaatko oikeasti lähteä?

Hannu Tuun takaisin. Loppiaisena viimeistään. Jos saan.

Kalle Kevätpuoli on parasta aikaa vuuesta. Laitetaan verkot. Käydään pilkillä. Kun maa sulaa, laitetaan lampaille haka. Kyllä me ois sut täällä joulukin pidetty.

Lotta Lähdeksä mun takia?

Hannu Ihan itteni vuoksi. Menen katsomaan miten talo pärjää ja firma.

Lotta Ja vaimo.

Hannu Vaimo etenkin.

Lotta Et taida tulla enää takaisin.

Hannu Yksi varpunen tavallaan lennätti minut tänne. Pelastin sen hengen ja liukastuin lokasuojalta.

LAULU

Hannu ja kuoro

*Talo ja piha ovat pimeinä.
Lumitöitä ei ole tehty.*

*Tieltä menee taloon
vain kapea polku.*

*Toin tullessani joulukuusen.
Toin metsän tuoksua ja rauhaa.*

*Teen tottuneesti lumityöt.
Talo on kolkon hiljainen.*

*Avaan oven ja sytytän
pihalle ulkovalot.*

*Toin tullessani joulukuusen.
Toin metsän tuoksua ja rauhaa.*

*Koti tuntuu asumattomalta.
Missä on Marja-Leena.*

*Pöydällä käytetty kahvimuki
hän on ollut täällä.*

*Toin tullessani joulukuusen.
Toin metsän tuoksua rauhaa.*

*Puhelin soi ja säikähdän
kieltäydyn sukatarjouksesta*

*Maailma ottaa minusta otetta
eikä se tunnu hyvältä.*

8. Kohtaus

(Kahdessa tilassa yhtä aikaa. Huhtinen vaihtaa huomionsa vuoroin kierrätysmyymälään ja vuoroin äitiinsä, joka istuu kiikkutuolissa.)

Huhtinen (Puhuu äidilleen.) Järjestelin melkein koko päivän kenkiä. Kolhiintuneita, naarmuisia, rumia linttakenkiä tulee kassikaupalla. Joskus tulee seassa helmiä. Pomo poimii ne talteen ja diilaa keskustan vintage-liikkeisiin. Olen varma, että omaan laskuunsa, näppärää palkanlisää. Katselin siinä samalla uusia talvikenkiä sinulle.

Äiti Minä en suostu uusiin, kyllä sinä sen tiedät. Vanhoissa pohjat pitävät ihan hyvin.

Huhtinen No ei uusia uusia, kun vähemmän kuluneet vain. Löysin tällaiset ihan samannäköiset kuin ne sinun entiset.

(Myymälän ovi kilahtaa ja Marja-Leena astuu sisälle.)

Huhtinen (Näkee Marja-Leenan, joka alkaa katsella liikkeessä ympärilleen. Kääntyy sitten taas äitinsä puoleen.) Se oli pukeutunut lyhyeen turkkiin ja sillä oli jalassa suorat housut, jotka laskeutuivat täydellisesti korkeakorkoisten kenkien päälle. Ja se tuoksui jollekin tosi kalliille hajuvedelle. (Kääntyy Marja-Leenaan.) Voisinks mä olla avuksi?

Marja-Leena En oikein tiedä...

Huhtinen Haluat sä lahjoittaa jotain?

Marja-Leena Eikä kun...haluaisin ymmärtää, tai siis oppia... (Ottaa kassista paperilapun jota ojentaa Huhtista kohti.) haluaisin tietää lisää tästä Tuunaa uudeksi -koulutuksesta. Voinko päästä mukaan?

Huhtinen Se on semmoinen ompelu- ja askartelukurssi. Työttömille suunnattu.

Marja-Leena Ei minulla töitä olekaan.

(Kääntyy äitiin, joka on pukenut "uudet" kengät jalkaansa.)

Äiti Joku sanois, että yks kepillä ohjattava lisää.
Minä olen suunnitellut omat hautajaiseni. Sinä olet minun testamentti. Sinä muistat, sinä hoidat. Kirkossa soitetaan Air ja arkun päälle liljoja.

Huhtinen Jos joku herättäisi minut keskellä yötä, niin muistaisin ensin sinun hautajaissuunnitelman ja vasta sitten kuka minä olen.

(Kääntyy myymälään, jossa kurssilaiset valmiina. Ali ja Ilpo. Riitta ja Ulla.)

Huhtinen Kurssin tarkoitus on ommella, askarrella, rakentaa ja uudistaa kierrätyskeskuksen tarjoamasta materiaalista uusia tuotteita. Ehkä ennätämme saada vielä joulumyyntiin jotakin. Tässä – hain kirjastosta askartelukirjoja ja -lehtiä.

Marja-Leena (Esittäytyy kätellen muille.) Marja-Leena.

Riitta Sinä olet kyllä hirmu tutun näköinen. Ollaanko me törmätty jossain?

Ulla Oi-joi. Onpa ihanan tuoksuista käsivoidetta. Niin, ja sormuksesta päätellen naimisissa.

Riitta Eikä taida puolisolta rahaa puuttua, kun on tuo katumaasturikin. (Nauraa.)

(Aliille kaikki puhuvat liian nopeasti. Hän hymyilee sitkeästi, muttei ymmärrä.)

Marja-Leena Tässä olisi käytettyjä tuokkuja, Ali. Niistä voi leikata tällaisia t ä h t i ä, joita voi sitten ripustaa vaikka k u u s e e n.

Ilpo Minä voin näyttää miten liimapyssyä käytetään, niin saadaan niihin koristeita. Vaikka strasseja ja helmiä.

(Huhtinen kääntyy äitiinsä.)

Huhtinen Se Ali on siinä ryhmässä, että oppisi suomen kieltä. Mutta vaikeelta näyttää. Ilpo taas on semmoinen kolmikymppinen työelämään sopeutumaton. Fiksu kaveri, mutta ei vaan pääse yhteiskunnan tukiverkosta irti, vaikka kuinka räpiköisi. Sitten siellä on kaksi keski-ikäistä naista. Ne ovat olleet ennenkin minun kursseilla. Kumpikin on lomautettu ja irtisanottu monta kertaa. Riitta on armoitettu virkkaaja ja Ulla leipoo.

Äiti Mitenkä se turkinainen siellä kurssilla pärjää?

Huhtinen Selailee lehtiä ja tänään toi älyttömän kallista suklaata kaikille. Taisi kuitenkin pahoittaa mieltä kun Ilpo möläytti ääneen, että

Ilpo Helvetin kallista suklaata.
(Marja-Leena vaivautuu, mutta tarjoaa kaikille. Kaikki ottavat. Ynähtelevät.)

Riitta Onpa hyvää.

Ulla Mahottoman hyvää.

Äiti Voi miten surullista.

Huhtinen Kepilläohjattava se viimeksi oli.

Äiti Aikuiseks immeiseks olet välillä aika rajoittunut. Miten sinä pärjät kun minusta aika jättää?

Huhtinen No en tiedä.

Äiti Hautakiveksi valitset perinteistä tummaa harmaata. Kaikenmaailman pronssiilintuja ja kynttilänreikiä rakentelevat monenkirjaviin kiviin. Semmosen alle et minua laita. Joku tolkkua pittää olla.

(Huhtinen kääntyy myymälään, jossa kaikki työn touhussa.)

Ilpo Marja-Leena sai loistavan idean. Katso. Myydään Alin tekemiä tinatähtiä näissä rasioissa viidentoista kappaleen sarjoina.

Ali Se oli hanen idea.

Ilpo Taittelemme rasioita ja koristelemme ne joululehtien kuvilla.

Ali Han toi kotoa.

Huhtinen Kuka

Ilpo Marja-Leena.

Huhtinen Näyttää somalta. Voidaan nostaa hintaa.

Marja-Leena Valmis! Katsokaan tätä. (Näyttää farkkutilkuista tehtyä

desing -tuotteen näköistä laukkuja, jossa teksti.)

Huhtinen Stop shopping.

Marja-Leena Laitetaanko myyntiin?

(Puotiin astuu tyttö, 13 v.)

Tyttö, 13 v (Muovikasseja mukanaan joissa lahjapaketteja ja joulupaperia.) Lukeeks kassissa oikeesti Stop shopping? Siis täydellinen lahja mun isosiskolle. Se on taidelukiossa ja kauheen kulutusvastainen.

Oisko näitä enemmän? Antaisin kaverille...ja mutsille kans.

Huhtinen Se on kyllä uniikkikappale.

Tyttö Kyl mä teinä tekisin näitä lisää. Kavarit haluis kaikki tämmösen.

Marja-Leena Loppuviikosta on. Tule perjantaina.

(Tyttö kiljahtelee ilosta ja loikkii ulos kaupasta.)

Marja-Leena Missä on lisää farkkuja?

Huhtinen (Puhuu äidille) Marja-Leena on muuttanut työpajan tehtäksi. Ali ja Ilpo purkavat farkkuja. Ulla leikkaa paloja ja Riitta ompelee. Marja-Leena tekee viimeistelyn ja tuotekehitystä. Uusimmissa kasseissa on koristeena Riitan virkkaamaa pitsiä. Kaikissa kasseissa on Stop shopping -teksti. Tänään tuli valmiiksi kahdeksan kassia.

Marja-Leena Farkut on loppu.

Huhtinen Ottakaa myymälästä.

Marja-Leena Purettiin jo nekin. Ilpo ja Ali tarvitsevat lisää töitä.

(Äidin kädestä putoaa omena. Kaikki jähmettyvät. Hiljaisuus. Huhtinen katsoo hitaasti kaikkia, reagoi äidin kuolemaan typeryneenä.)

Marja-Leena Mene. Kyllä me pärjätään.

LAULU

Huhtinen ja kuoro *Istun ja odotan kyyneliä, mutta ne eivät tule.*

*Sanoin kaiken minkä osasin.
Yöllä ei ole enää sanottavaa.*

*Ovella käsi pysähtyy ovikellolle.
Ei tarvitsen soittaa, koska kukaan ei tule avaamaan.*

*Poimin aamulehden lattialta.
Laitan astiat koneeseen.
Kastelen kukat ja tuijotan ulos.*

*Vaatekaapin ylähyllyltä poimin pussin,
johon hautavaatteet on pakattu.
Vaalea pusero, tummempi vekkihame,
puhtaat sukat ja ruskea neuletakki.*

*Katselen tuttuja käsiä viimeisen kerran.
Haluaisin lakata kynnet, mutta en kehtaa.*

*Liljoja ja kuusenhavuja.
Liljoja ja kuusenhavuja.
Liljoja ja kuusenhavuja.
Liljoja ja kuusenhavuja.
Liljoja.*

Marja-Leena Lähde meidän kanssa. Kahville. Ja saa sieltä siideriäkin.

Huhtinen Mutta koska muistotilaisuus.

Marja-Leena Äitisi suunnitelmissa oli aukko. Sinulla ei ole roolia muistotilaisuudessa. Tai ehkä se suunnitelma oli juuri se. Ehkä hän juuri toivoi, että hyppää vieraseen kelkkaan kesken peijaisten.

Huhtinen Niin. Totta.

LAULU

Marja-Leena, Ali, Ilpo, Riitta, Ulla ja Huhtinen

*Stop shopping! on meidän sanoma.
Stop shopping! on meidän tuote.*

*Meillä on sinulle iloinen viesti.
Kuluttamalla voit vaikuttaa!*

*Vihreiden arvojen puolesta,
kierrätysaate jo kukoistaa.*

Nettikaupasta helposti

saat kohta tilata omasi.

*Stop shopping! on meidän sanoma.
Stop shopping! on meidän tuote.*

*Me teemme sen sinulle helpoksi
valinnoillasi viestittää.*

*Me painamme pitkää päivää ja yötä
emme pelkää reilua työtä.*

*Nettikaupasta helposti
saat kohta tilata omasi.*

*Stop shopping! on meidän sanoma.
Stop shopping! on meidän tuote.*

Marja-Leena Perustetaan oma yritys. Meidän yritys.

(Epämääräistä mutinaa ja epärointiä. Myymälän ovi kilahtaa.)

Pomo Kenen luvalla tästä on tehty trendiputiikki!!!!

(Pomo roikuttaa sormenpäissään Stop shopping -kassia.)

Pomo Kaupunginjohtaja tuli pikkujouluglögillä kehumään miten olen terästännyt kierrätyskeskuksen toimintaa. Ja melkein alaikäinen kehitysjohtaja nyökytteli vieressä tällainen kassi olkapäällä. Hetki niillä meni ennen kuin tajusivat, että minä en tiedä mistään mitään!

(Huhtinen yrittää avata suutaan.)

Pomo Turpa kiinni Huhtinen! Tämä leikki päättyy tähän.

(Huhtinen pudottaa liikkeen avaimet pomon ojennetulle kämmenelle. Pomo poistuu paikalta.)

Kaikki Perustetaan oma yritys!

(Kaikki muut poistuvat, paitsi Marja-Leena.)

9. Kohtaus

(Marja-Leena seisoo yksin. Soi tuttu joululaulu hiljaa.)

Marja-Leena Halusin lapsia, perhettä, niitä jotka rakastavat minua kyselemättä. Halusin oman valtakunnan. Tiesin, että lapset vaativat, mutta semmoista mitä haluan antaa, minä olen

syntynyt sitä varten.

Sitten syntyi Anna. Kastajaispäivän aamuna häpesin antamaani nimeä. Anna, anna, anna, silkkaa vaatimusta koko lapsi. Yritin koristella nimen lisäosalla ja tyttärestä tuli Annastiina.

Hän syö pannukakkua ja hilloa ja kermaa, juoksee syliin ja myöhemmin pikamatkoja, joita minä olisin juossut jos ei olisi aina tarvinnut kitkeä sokerijuurikasta.

Sekä lapsi että isänsä mieltäytyivät etuosaan. Minä en koskaan sano lasta Annaksi. Tytär osaa omansa ottaa, mutta ei antaa. Tissiäkin tyttö imi kulmat kurtussa epäillen tekemisen mielekkyyttä. Hän mittasi suullaan rasvapitoisuutta ja laski hiilihydraatteja, arvioi äidin syömiä ruokia ja kuluttamisen aiheuttamia jätevuoria ja hiilidioksiidipäästöjä.

(Joululaulu soi edelleen. Hannu tulee ja tuo kauniin koristelemattoman joulukuusen. Vain tähti latvassa. Seisovat kahden puolen kuusta. Kuuntelevat kappaleen loppuun. Ehkä koristelevat sen. Hiljaisuus ennen kuin alkavat puhua.)

Marja-Leena Kiitos kuusesta.

Hannu Hyvä kun kelpaa. Oletko Annasta kuullut?

Marja-Leena Viimeksi näin silloin sairaalassa.

Hannu Kai se huomenna viimeistään tulee.

Marja-Leena Myin auton.

Hannu Täh?

Marja-Leena Vaihdoin maasturin pienempään.

Hannu Hah. Hitommoinen homma oli lumien kanssa.

Marja-Leena (Alkaa parkua. Itkee kovalla äänellä.) Mitä helvettiä oikein ajattelit?

Hannu Anteeksi. Hätähuuto. Hukkuvan oljenkorsi.

Marja-Leena Olisit sanonut, ettei oo hyvä.

Hannu Sanomisestahan se oli kiinni.

Marja-Leena Olisin minä vähemmälläkin.

Hannu No olisit, olisit. Mutta entäs minä?

Marja-Leena Potkin Mersua. Ovessa on lommo.

Hannu Pikku vika. Luulin, että haluat erota.

Marja-Leena Lähdetään hakemaan Anna kotiin.

10. Kohtaus

(Kuulustelutilanne poliisilaitoksella. Anna istuu matalalla tuolilla. Anna on väsynyt, palelevainen. Herrasella kahvimuki. Seinällä luontokalenteri.)

Herranen Nimi.

Anna Anna Valo.

Herranen Syntymäaika.

(Anna mutisee.)

Herranen Loppuosa.

(Käheä kuiskaus.)

Herranen Tiedätkö miksi olet täällä?

(Anna kohauttaa hartioitaan.)

Herranen Tässä vaiheessa isoin rikos on juosta poliisia karkuun. Vähemmällä olisit päässyt, kun olisit yöllä nimesi kertonut.

(Anna nyökkää. Naputtaa jalallaan lattiaa. Tuijottaa luontokalenteria.)

Herranen Olet ollut mukana vaihtamassa pihalamppuja. Periaatteessa se on ilkivaltaa.

(Anna kurtistaa kulmiaan.)

Herranen Yksi lasikupu on rikki.

Anna Vein sinne rahaa.

Herranen Täh.

Anna Vein kirjeen, jossa oli rahaa kuvun korjaamista varten. Suosittelin uusimaan sähköt. Kupu tipahti kun sain tärskyn. Meni muutama yö toipuessa.

Herranen Ilmankos se veti ilmoituksensa pois.

Anna Saanko kääntää kalenterin lehden.

(Etsii kiinnostuneena uuden kuvan ja vaihtaa sen. Katse on muuttunut kirkkaammaksi ja kiinnostuneemmaksi.)

Herranen Keitä teidän organisaatioon kuuluu? Kuinka monta henkilöä? Mitä tavoittelette ja miksi? Kuka teitä rahoittaa?

(Anna katse sammuu taas.)

Anna Ei ole organisaatiota.

(Herranen avaa kartan pöydälle.)

Herranen Kuinka monta teitä on?

Anna Parempi kartta kuin minulla. Tuolta pururadalta puuttuu merkinnät.

Herranen Kenen johdolla hanke toteutetaan?

Anna Ei ole muita.

Herranen Väitänkö, että olet vaihtanut yli kuusisataa energiansäästölamppua yksin?

Anna Yksin.

(Anna katselee jälleen kiinnostuneena kalenteria.)

Herranen Siinä tuolissa on kuule istunut kuultavana monenlaisia rosvoja ja kriminaaleja. Joskus on joku saattanut olla syytönkin. Kukaan ei ole koskaan huomionut sitä kalenteria. Mistä sinä rahat olet saanut?

Anna Opintotukea. Vuokra ja puhelin maksetaan. Vaatetta en kaipaa ja ruuan haen roskiksista.

Herranen Miksi?

Anna Hukkaenergia. Valosaaste. Ymmärrän, että pitää jotain valoja olla, mutta kun kaikki pihat ovat täynnä sisustusvaloja.

Herranen Mitä sinä vaihtolampuille teit?

Anna En ole keksinyt vielä. (Hieroo otsaansa.)

Herranen Ja yksin olet liikkeellä.

Anna Ei minua kukaan auta. Ei ketään kiinnosta. Kai minä tekisin isompia asioita, jos minulla olisi apua.

Herranen Kai ymmärrät, että jos tämä jatkuu, niin tiedämme heti kuka se oli?

(Anna nyökkää.)

Herranen Jos tässä kaupungissa ikinä tapahtuu mitään vihertoimintaan viittaavaa, tiedämme ketä tulla hakemaan.

(Anna nykertää allekirjoituksensa Herrasen työntämään tunnustukseen.)

Herranen Jos tässä maassa koskaan tapahtuu jotain, niin sinulta tullaan asiasta kysymään.

(Hiljaisuus.)

Herranen Mihin sinä nyt? Voinko soittaa jonkun hakemaan?

Anna Ei ole ketään.

Herranen Eikö edes vanhempia? Tai kämppeistä?